

i givet Tilfælde vil yde dem Støtte. Det tror jeg dog, man maa regne med, at de har.

Venstres ærede Ordfører sagde, at han haabede, vi snart maatte komme ind i rolige og normale Forhold, og med disse Udtryk mente han jo, at private Bygherrer vilde skaffe de nødvendige Boliger til Veje. Ogsaa jeg skulde meget ønske, at normale Forhold indtraadte, men jeg kan ikke i Øjeblikket se nogen Mulighed for at komme til, at det private Initiativ blev det ene afgørende. Jeg tror, at det offentliges Medvirkning fortsat maa finde Sted. Saaledes som de finansielle Forhold er i Øjeblikket her i Landet, vil, som det ogsaa er sagt her, praktisk talt alt Boligbyggeri høre op, i samme Øjeblik Staten afslaar at yde Statsboligfundslaan. Der vil, saa vidt jeg kan skønne, gaa lang, lang Tid, inden der bliver Mulighed for, at private Bygherrer kan skaffe sig sekundære Panter ad anden Vej. Ser man paa hele vor Banksituation, kan man ikke være i Tvivl om, at det vil være yderst vanskeligt gennem Banker at skaffe de nødvendige Penge til Finansiering af Boligbyggeriet, og det var jo tidligere navnlig Bankernes Medvirkning, der fremmede Boligbyggeriet.

Det ærede 4de Medlem for 4de Kreds (Laursen) troede ikke, det var muligt at faa Byggeomkostningerne bragt 20 pCt. ned i 1926 i Forhold til Omkostningernes Størrelse i 1924—25 f. Eks. Det er jo ikke let at sige noget bestemt om hele dette Spørgsmaal. Det sikre er imidlertid, at Træ til Bygninger er faldet ganske betydeligt i Pris, mere end 20 pCt. Tømmerpriserne er nu faktisk nede ved Priserne fra før Krigen, og andet Træ til Byggeri er ogsaa faldet ganske betydeligt i Pris. Der er her faktisk Tale om et Prisfald paa langt over 20 pCt. Statsboligfondsobligationernes Kursforbedring er her ogsaa en stærkt medvirkende Faktor. Dette i Forbindelse med forskellige andre Ting har faaet mig til at skønne, at Byggeomkostningerne maatte kunne komme ca. 20 pCt. ned. Nu sagde det ærede Medlem, at det betød, at Arbejdslønnen skulde gaa 20 pCt. ned. Det gør det paa ingen Maade. Naar Statistikken, som man har sagt, giver Udtryk for, at ved en Bygnings Opførelse er Arbejdslønnen 75 pCt., saa er Talen om al den Arbejdsløn, der kommer paa Byggeriet lige fra Skovningen af Træerne, der bruges, og fra Gravningen af Leret, o. s. v. Det er ikke ved selve Byggeforetagendet, at Arbejdslønnen udgør 75 pCt. af Omkostningerne, men saaledes kan omtrent alt til syvende og sidst opløses i Arbejdsløn. Nej, Arbejdslønnen behøver aldeles ikke at dale

20 pCt., for at der kan blive en Nedgang i Byggeomkostningerne paa 20 pCt. Jeg er heller ikke helt sikker paa, at den Omstændighed, at der kommer et fastere Prisniveau end det hidtidige, ikke vil virke til, at vi kan faa lavere Byggepriser. Jeg har adskillige Erfaringer for, at der ved visse Bygningers Opførelse er lagt ikke faa Procenter paa udover det, der egentlig vedkom Bygningen, fordi man skulde have en Risiko-præmie at regne med. Jeg tror, at man i Fremtiden vil kunne undgaa en saadan Fordyrelse af Byggeriet.

Det ærede 17de tingvalgte Medlem (Brandes), der talte paa det radikale Venstres Vegne, sagde, at han havde ønsket et længere Tidsrum for Lovens fortsatte Gyldighed. Jeg er fuldkommen enig i, at det er uheldigt at have en saa kort Frist som 3 Maaneder; men Lovforslaget har jo været behandlet i det nedsatte Boligudvalg, og efter den Forhandling, jeg havde med Udvalget, var det mit Skøn, at der ingen Mulighed var for i Rigsdagen at faa gennemført en Forlængelse ud over de 3 Maaneder. Derfor har jeg maattet nøjes med dem. Nu kan man naturligvis sige til mig, at man skal ikke straks give op, men først tage et Slag paa det; men naar jeg paa Forhaand var sikker paa, at Slaget vilde berede mig en Skuffelse, har jeg i dette Tilfælde ment, at det var klogest at nøjes med det sikre. Undertiden er jo et magert Forlig bedre end en fed Proces.

Endvidere spurgte det ærede Medlem, om jeg nu var sikker paa, at jeg i Løbet af de kommende 3 Maaneder kunde udforme Forslag til en helt ny Ordning. Dertil maa jeg desværre svare, at det er jeg ikke sikker paa. Jeg kan sige, at alle Medlemmer af det af Ministeriet nedsatte Udvalg hidtil har erkendt, at det var umuligt at udforme et Forslag, der tog Sigte paa at bringe Boligbyggeriet ind paa et helt nyt Grundlag. En af Aarsagerne dertil har været den højst usikre Valutasituation. Det er klart, at saa længe Kronen har været udsat for saadanne Svingninger som dem, vi har været Vidne til, har det været umuligt at faa et nogenlunde fast Grundlag for Byggeriet. Nu har vi imidlertid vedtaget en ny Valutalov, og jeg skulde haabe, at den maa holde, i alt Fald saaledes, at vi ikke kommer nedad med Kronekursen. Derved vil der i Virkeligheden være naaet uhyre meget til Fordel for Boligbyggeriet og for dem, der skal bygge, i Retning af at beregne, hvilken Risiko der er forbundet med at bygge. Det er imidlertid min Agt i den allernærmeste Fremtid sam-